

VÄREJÄ JA LEIKKIÄ

Suomeen asettunut ugandalainen muotoilija Lincoln Kayiwa arvostaa kestävästä muotoilusta. Hänen omat mausteensa minimalismiin ovat kirkkaat värit ja leikkisyys.

TEKSTI | TUUJA EKEGREN

LINCOLN KAYIWA, NZELA-PÖYTÄ.
KOIVUVANERI, 148 x 149 CM, KORKEUS 74 M, PAINO 95 KG. © KAYIWA.

Uganda – puolittunutta Afrikan maa on helppo nähdä vain osana suurta mannerta. Mitä tiedämme Ugandasta muotoilumaana? Minä en ainakaan mitään. Sieltä Suomeen asettunut muotoilija **Lincoln Kayiwa** (s. 1979) kertoo taustaansa ja näkemyksiään muotoilusta.

"UGANDASSA ON TAPAHTUNUT paljon kehitystä viimeisen 25 vuoden aikana. Siellä on nyt turvallista, mutta paremminkin voisi vielä olla. Ugandassa käsityön ja muotoilun välinen raja on ohut. Käsityö edustaa perinteitä, muotoilu on enemmän vallankumouksellista. Vanhempani toivoivat minusta lääkäriä tai insinööriä; ne ovat arvostettuja ammatteja Ugandassa. Isäni oli arkkitehti. Mutta en ollut lukijatyöläinen. Aloitin esittävien taiteiden

Kayiwan värit

Lincoln Kayiwan muotoilemissa esineissä on havaittavissa kirkkaiden ja puhtaiden värien maailma. Leikimme hetken Kayiwan kanssa "kysymys-vastaus" -leikkiä, jossa Kayiwan tehtävänä oli vastata nopeasti oma miellelyhtymänsä hänen suosimistaan väreistä.

Sininen	"Taivas, meri"
Oranssi	"Terrakotta"
Vihreä	"Puut, kestävyys"
Keltainen	"Aurinko, kesä"
Violetti	"Tarina, sadut jotka kertovat kuninkaista"
Valkoinen	"Äärettömyys, loputon valo, paljon tilaa"
Punainen	"Liekki. Voi kuulostaa tylsältä, mutta ajattelen sen uudistumisena."
Musta	"Ylellisyys"

koulussa. Suomeen tulin vaihtoon Taideteolliseen korkeakouluun opiskelemaan kuvataidekasvatusta, mutta vaihdoin opinnot teollisen muotoilun puolelle."

KAYIWA VALMISTUI TAIKISTA VUONNA 2007. Aika pian hän perusti oman muotoiluyrityksen *Kayiwan*. Miksi? "Vastavalmistuneena kierteelin portfolioni kanssa eri yrityksissä ja ajattelin myydä ideani heidän tuotantoonsa. Mutta ei se mennytkään niin. Sitten osallistuin Tekesin ja TaiKin järjestämään koulutukseen, jossa keskityttiin oman idean kaupallistamiseen. Omassa yrityksessäni työnkuvaani kuuluu muotoilun

lisäksi tuotteideni markkinointi- ja myyntityö sekä muu verkostoituminen eri tahojen kanssa. Tulevaisuudessa toivon voivani työllistää yrityksessäni muitakin kuin itseni."

LINCOLN KAYIWA ON muotoillut esineitä pienistä suuriin. *Tukaani* on sterlinghopeinen ohutlinjainen syömäväline, joka sopii hyvin itämaiselle ruualle. Jousimainen kierre saa esineen näyttämään hiuspinniltä tai hakaneulalta, mutta sen avulla *Tukaanilla* saa ruuasta tukevan otteen ja se on helppo säilyttää vaikka roikkuen. *Diplodocus*-vaatenaalakko on kuin muistuma jonkun ison nelijalkaisen luurangosta. *Aakko-*

set-hylly, *Nzela*-pöytä ja *Joki*-palapenkki edustavat massiivista, tukevaa muotoilua. *Aakkoset* ja *Nzela* hämäävät kevyellä linjallaan - hylly painaa 300 kg ja pöytä 95 kg!

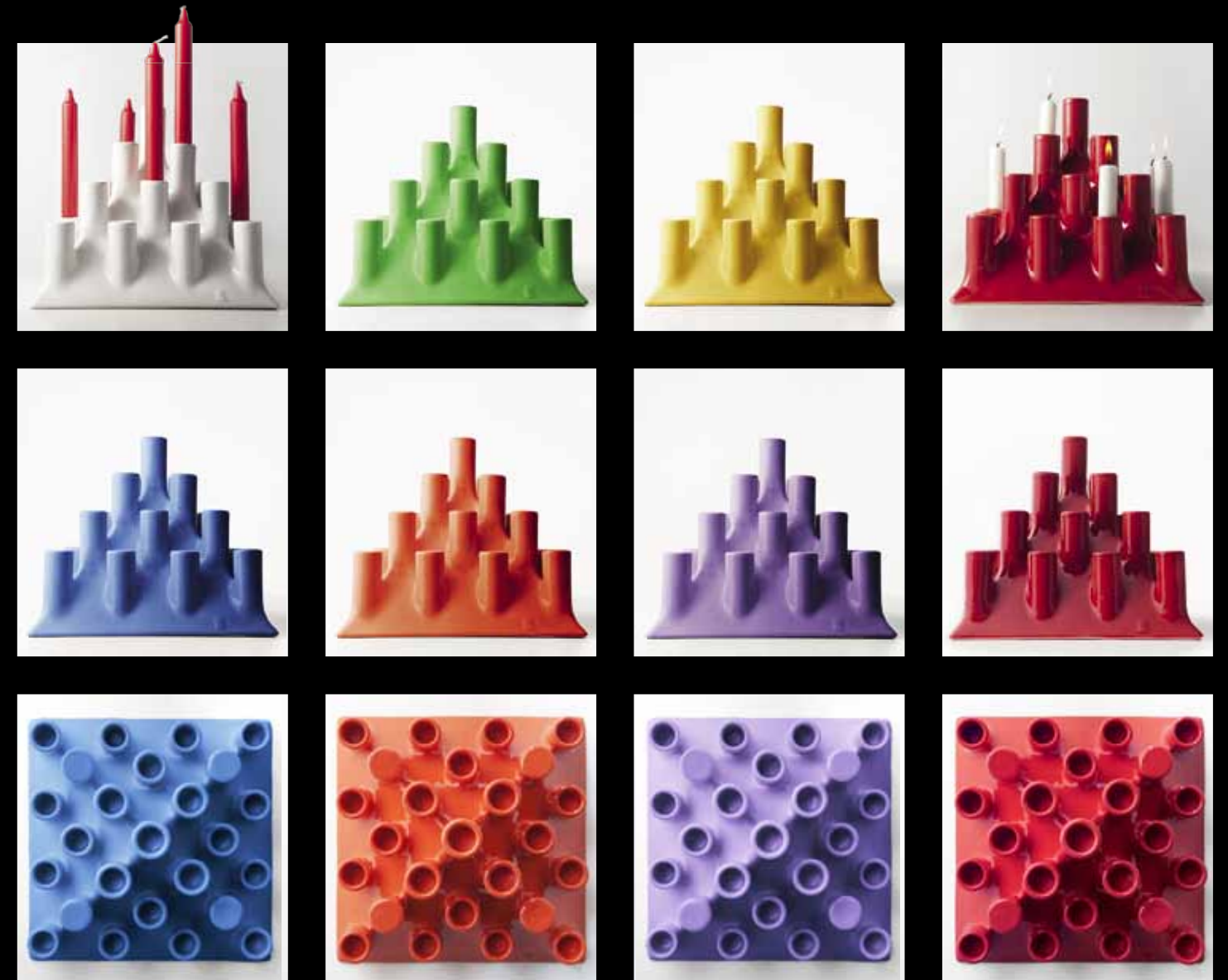
"TUKAANI SAI IDEANSA tietysti tukaanin nokasta. Sen olisi voinut valmistaa muovistakin, mutta halusin siitä kestävä tuotteen sillä en usko lyhytikäisyyteen muotoilussa. Uskon pikemminkin kestävään brändiin, jossa tuote ja tarina täydentävät toisiaan. *Joki*-penkin taustalla ovat omat kokemukseni virtaavasta joesta. *Aakkoset*-hylly perustuu kaikkien tuntemaan englanninkieliseen ABC-lastenlauluun, hyl-

lyssä kirjainten rytmityskin kulkee sävelen mukaan. Halusin tehdä tukevan massiivipuuhyllyn, joka sopii sekä lapsiperheisiin että julkisiin tiloihin. Hylly on painava juuri siksi, ettei se kaatuisi helposti. *Nzela* on kasattava ja siinä on mukana ripaus **Piet Mondrianin** taidetta."

"SUOMALAISESSA MUOTOILUSSA arvostan pitkää perinnettä puumuotoilussa ja erityisesti massiivipuun käyttöä esineissä. Tämä on vaikuttanut siihen, että vanhatkin esineet ovat vielä hyvässä kunnossa ja edustavat siten kestävä muotoilua."

LINCOLN KAYIWA JA AAKKOSET-HYLLY
(APASSI, KORKEUS 185 CM, LEVEYS 168 CM, SYVYYS 40 CM, PAINO 300 KG).
KUVA HANNA KOIKKALAINEN.

LINCOLN KAYIWA, FAITH-KYNTTELIKKÖ.
VITROPSLIINI, LEVEYS 30 CM, KORKEUS
25,5 CM, PAINO 3,5 KG. © KAYIWA.

KAYIWA KERTOO NÄKEVÄNSÄ tuotteidensa myyntikenttänä koko maailman. ”Muotoiluni on herättänyt kiinnostusta lukuisissa eri maissa.” Kuinka riippumattomuus kulttuurisidonnaisuuksista vaikuttaa suunnitteluun ja esineiden muotokieleeseen - pitääkö Kayiwan suunnittelijana heittäytyä kovin yleispäteväksi?

”YRITÄN MUOTOILLA ESINEITÄ, jotka tuntuvat jollakin lailla tutuilta useimmille. Toivon, että käyttäjä voi tunnistaa niissä oman kokemuksensa huolimatta kansalaisuudestaan; olenhan itsekkin asunut eri Euroopan maissa. Haluan myös, että tuotteeni sopivat sekä aikuisille että lapsille. Pidän minimalismista, mutta jos pelkistämisen vie liian pitkälle, leikkisyys katoaa. Itse haluan pitää leikkillisyyden omassa muotoilussani mukana.”

KAYIWA ON MUOTOILLUT myös *Faith*-kynttilänjalan ja *Do-Mi-No*-tuikkualustan. Hän osallistui viime vuonna Aalto-yliopiston Baltic Sea Integration -hankkeeseen, jonka tarkoituksena oli auttaa yrittäjää kasvattamaan verkostojaan. Kayiwa löysi yhteistyökumppanin Pietarista. ”En halua muotoilijana jämähtää yhteen materiaaliin. Löysin Pietarista yrityksen, joka valmistaa *Faith*-kynttelikön ja *Do-Mi-Non* vitroposliinista.”

ENTÄ MITÄ SEURAAVAKSI? ”Tällä hetkellä rakan tuotantoprosessia suunnittelemani *Rose*-piknik-lasille ja *Dino*-vaateripustimelle. Ideoita tulee koko ajan, keräilen niitä vähitellen ja katson sitten mitkä ovat kiinnostavia eteenpäin vietäviksi. Esineen kriitikon tehtävä jää käyttäjille.” TD